

Valtuustoaloite Tampereen bussilinjojen, pysäkkien ja aikataulujen muuttamisesta kuntalaisia paremmin palveleviksi -

Tampereen Sosialidemokraattinen Valtuustoryhmä

Bussilinjat muuttuivat Tampereella merkittävästi tänä vuonna, kun ratikkalinjat avattiin Hervannasta ja Kaupin kampukselta keskustaan. Bussilinjasto uudistettiin, jotta se palvelisi seudun asukkaita parhaalla mahdollisella tavalla raideliikenteen rinnalla. Linjastouudistuksen suunnittelu käynnistyi vuoden 2018 alussa. Vuoden 2019 huhtikuussa Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta vahvisti suunnitelman. Linjaston uudistus tehtiin askel kerrallaan. Keväällä päivitettiin keskustan pysäkkialueita ja ratikkatyömaan aikainen bussien kiertoreitti Koskipuistossa palautettiin Hatanpään valtatielle. Kesällä osa uusista bussilinjoista aloitti liikennöinnin. Syksyllä uusi linjasto on jo palvellut täydellä teholla ja ratikan rakentamisen on tarkoitus jatkua länteen. Uuden linjaston periaatteina on ollut mm. Tampereen keskustan saavutettavuus, päällekkäisten linjojen minimointi ja toimivat vaihtoyhteydet. Bussit eivät aja samoja linjoja kuin ratikat. Lisäksi linjojen numerotunnukset sekä useita pysäkinimiä on muutettu loogisemmiksi. Ratikan aloitettua säännöllisen toimintansa, bussiliikenne keskustassa on vähentynyt. Linjastossa on pyritty kustannustehokkuuteen. Uusi linjastonumerointi perustuu linjojen palvelutasoon. Tiheimmin liikennöivät linjat saivat linjatunnukset 1–10. Hieman harvemmillä vuorovälillä liikennöidään tunnuksilla 11–29. Linjat 30–39 ovat täydentäviä tai poikittaisia yhteyksiä. Kangasalle on varattu linjatunnukset 40–49, Lempäälään ja Vesilahdelle 50–59, Valkeakoskelle 60–69, Nokialle 70–79, Ylöjärvelle 80–89 ja Teisko–Aitolahti-alueelle sekä Orivedelle 90–99. Tapahtumiin tai erityisillä kausilla ajaville busseille annetaan kolminumeroiset tunnuksot.

Me Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän jäsenet olemme saaneet paljon palautetta uuden bussilinjaston epäkohdista, pysäkkien sijainneista, reiteistä ja aikatauluista. Linjastouudistus on ollut historiallisen suuri ja sen toimivuus nähdään vain käytännössä, kuntalaisten päivittäisessä elämässä. Myös Tampereen joukkoliikenteen uusi linjakartta on saanut kaupunkilaisten keskustelussa osakseen kriittistä palautetta. Sitä on pidetty sekavana ja vaikeasti luettavana. Ohessa vain muutamia palautteita epäkohdista, joita olemme saaneet:

- Itä-Tampereelta tultaessa liian moni bussilinja on muuttunut "tynkälinjaksi" eli ratikan syöttöliikenteeksi. Hervannasta päin bussilinjat on yhdistetty pitkiksi ns. maisemareiteiksi, joiden matkareitit tuntuvat erikoisilta ja kaarteilevilta. Matka-ajat ovat myös pitkittyneet, koska painotuksena on ratikan ensisijaisuus. Olisi hyvä palauttaa muutamia järkeviä, edes harvavälisiä, peruslinjoja esimerkiksi idästä keskustaan Itsenäisyydenkadun kautta Hämeenpuistoon ja Hervannasta Teiskontien kautta Itsenäisyydenkadulle, edelleen Hämeenpuistoon, ilman edellytystä ratikkaan vaihtamisesta. Itsenäisyydenkadulta ei ole enää suoraa bussiyhteyttä keskustorille, ainoastaan ratikalla pääsee keskustaan.
- Hervannan suunnasta linjat 13 ja 19 ovat ns. maisemareittejä, jotka ovat aika epäkäytännöllisiä. Etelä-Hervannan perältä, eli aikaisemman linjan 3 päätealueella on huonot yhteydet uusilla linjoilla: bussi- tai ratikkapysäkillä on matkaa vähintään 500-700m, joista linja 13 on "maisemareitti"
- Hervannan osalta on iso puute, että nyt ei mene ainuttakaan suoraa nopeaa bussilinjaa TAYSille. Aikaisemmin toimiva linja 32 välillä Hatanpää-Hervanta-TAYS

helpotti ja mahdollisti nopean liikkumisen kaupunginosien välillä sekä myös mahdollisti suoran pääsyn lähelle työpaikkaa tai koulua. Myös Vuorekseen tulisi saada sujuva bussiliikenne, esim. Vuoreksessa asuu paljon Taysin henkilökuntaa.

- Vanhaa linjaa 20 on kaivattu: nopea linja keskustaan Hermian alueelta, josta ei tällä hetkellä mene ainuttakaan linjaa keskustaan järkevällä matka-ajalla, ainoastaan maisemareitit 13 ja 19 (oletus ratikalla kulkemisesta). Hermiankadulla on monta sataa metriä ratikkaraidetta, jolta ei kulje linjaa: Hermiankadulta menee raiteet ratikkavarikolle, mutta ei yhtään liikennöintilinjaa. Tämä on käsittämätöntä kalliiden raiteiden hukkaamista. Voisiko esim. osan Hervannan ratikoiden päätepysäkki olla varikolla? Hermian alueella on kuitenkin paljon oppilaitoksia ja työpaikkoja ja paljon kulkua. Linjan 20 lopettaminen on aiheuttanut todella pitkät kävelymatkat lähimmälle pysäkille ainakin Hikivuorenkadun alkupäästä sekä Hirvikallion asuinalueelta.
- Leinolan suunnalta linjayhteydet ovat huolestuttavan huonot. Aikaisempi linja 17 on pilkottu kahdeksi, nyt linjoiksi 7 ja 17. Vestonkadun suunnalta ei tule yhtäkään suoraa linjaa keskustaan, vaan ainoastaan yksi syöttölinja 17 ratikalle tai pitää vaihtaa jo Koilliskeskuksella toiseen bussiin 7. Matka-ajat Leinolasta keskustaan ovat pidentyneet. Myös Vehmaisista kulku hankaloitunut nimenomaan Vestonkadun päästä, Kangasalan tien suunnalta. Sama ongelma on myös Atalan suunnasta: linja 18 on tynkälinja, ratikan syöttölinja; Atalan perukoilta ainoa yhteys mihinkään.
- Hallilassa ratikan tultua bussilinja 12 lakkautettiin, jonka myötä loppui syöttöliikenne ratikkapysäkille. Lähimmälle ratikkapysäkille on Hallilan länsireunalta matkaa noin 1,5 kilometriä eikä syöttöliikennettä ole. Hallilan neuvolapalvelut siirrettiin viime vuonna Nekalan Mustametsään ja nyt sinne lopetettiin toimiva yhteys. Turtolasta Nekalan kautta menee bussilinja 14. Hallilasta tuolle vaihdolle on matkaa kuitenkin 1–2 kilometriä, joten Nekalan Mustametsän neuvolapalveluihin meneville pienten lasten perheille vaihto on erittäin hankalaa. Bussilinjan 14 reitin muuttaminen alkavaksi Turtolan sijasta Hallilasta entistä bussin 12 reittiä olisi tärkeä muutos. Tällöin päätepysäkiltä ja koululta lähtevät pääsisivät sekä Nekalan että ratikan syöttöliikenteen pariin. Näin kävelymatka Länsi - Hallilaan lyhenisi jopa kilometrin verran.
- Monet Linnainmaan asukkaat kokevat, että työmatkaliikenne hidastuu ja vaikeutuu, kun pitää vaihtaa bussista ratikkaan ja takaisin, jos haluaa päästä keskustan läpi. Entinen runkolinja 1, joka kulki Koskipuiston kautta Pirkkalaan, on vaihtunut Linnainmaan osalta linjaksi 6, jonka päätepysäkki on Länsi-Hervanta. Edelleenkin ei ole suoraa yhteyttä keskustorille. Yhteys Linnainmaalta Kalevaan on heikentynyt. Ennen pääsi suoraan bussilla mm. uimakeskukseen. Matka Kalevan uimahalliin Sammonkadun pysäkille tarkoittaa nykyisin kahta vaihtoa - aikaisemmin sinne pääsi suoraan yhdellä bussilla. Uimahallin vesiliikunta on tärkeää monille, myös ikäihmisille ja liikuntarajoitteisille. Myös matka-aika pitenee huomattavasti aikaisemmasta joustavasta ja suorasta bussiyhteydestä.
- Bussilinjan 17 iltavuorot ovat herättäneet keskustelua, illalla ei pääse esim. teatterin tai elokuvien jälkeen Vehmaisiin klo 22 lähtien. Vehmaisten koulupolun joukkoliikenteestä on tullut myös palautetta: Tällä hetkellä koulupolku kulkee Kaukajärvelle yläkouluun. Vehmaisten uuden koulurakennuksen myötä

oppilasmäärä kasvoi. Junaradan pohjoispuolelta kulkevat linjat 17 TAYSille ja linja 6 keskustaan. Mikään linja ei siis kuljeta oppilaita radan pohjoispuolelta Kaukajärvelle tai edes Kangasalantielle. Vehmaisissa asuvat voivat kyllä hyödyntää linjaa 40, mutta Leinolasta ja Holvastista on kohtuuton matka pysäkille, noin 2-3 km. Aikaisemmin Vehmaisten koulusta mentiin mm. Takahuhtiin ja entiseen Klasuun, molempiin oli hyvät bussiyhteydet. Kun koulupolku muutettiin Kaukajärvelle, kulki Vehmaisista vielä linja 8 Kangasalantietä, mutta linja lakkautettiin hyvin pian koulupolkumuutoksen jälkeen. Nyt olisi tärkeää saada koululaisia kuljettava linja, joka kulkisi junaradan pohjoispuolelta Holvastinkatua ja Kaukajärventietä Kangasalantielle ja Kaukajärvelle. Ilman tällaista yhteyttä oppilas joutuu pahimmillaan kävelemään ensin 2-3 km, kulkemaan bussilla noin 2-3 km ja sitten kävelemään Kaukajärven päässä vielä kilometrin. Tai hänen täytyy käyttää kahta bussia ja vaihtaa keskustassa.

- Annalan linjojen (9 Annala- Keskustori- Lentävänniemi) sekä 19 (Hervanta-Annala- Keskustori-Lentävänniemi) olisi tarkoitus kulkea tasavälein ja täydentää toisiaan, koska kyseessä on runkolinja. Kuitenkin linjojen erilainen reitti Annalan sisällä sekä linjan 19 päätepysäkin sijainti pidemmällä Hervannassa aiheuttavat sen, että tasaus ei täysin toimi ja bussit eivät palvele asukkaita etenkin ruuhka-aikoina kuten runkolinjan tiheän vuorovälin on tarkoitus. Linja 13 eli Lintuhytti-Hallila asuinalueilta tuleva linja on näennäisesti suunniteltu suoraksi yhteydeksi keskustaan, mutta ei käytännössä tarjoa sitä eikä edes järkevää vaihtoa ratikkaan. Se menee pitkin Ratinan siltaa eikä edes pysähdy linja-autoaseman kohdalla.
- Useat Atalan Rissossa asuvat ovat turhaan lähestyneet Tampereen Joukkoliikennettä koskien bussi numero 29 reittiä. Bussi kääntyy Rissonkadun jälkeen Atalaan päin. Toiseen suuntaan kääntyessään Orimuskadulta Mäentakusen kadulle reitin varrelta löytyisi kauppoja, Leinolankoulu ja päiväkotit, Itätuulen päiväkotit, Linnainmaan koulu, Linnainmaan seurakuntakeskus ja kauppakeskus. Rissosta kulkee myös nuoria painotuskouluihin, joiden liittymäbussit ovat Mäentakusenkadulla, jonne bussilla ei pääse.
- Tesoman alueella kulkee kaksi runkolinjaa: bussit numerot 7 ja 8. Ne kulkevat samaa reittiä Mediapoliksen ja Tohopinrannan kautta Epilään. Toinen linja kannattaisi kääntää Tesoman keskustan jälkeen kulkemaan Tesoman valtatie ja siitä Nokiantietä Epilään. Näin saataisiin runkolinjojen vaikutusalue laajennettua. Tulevina vuosina mm. Tammermanticin alueen kaavoitus tuo alueelle paljon uusia asukkaita. Lisäksi Tesoman alueelta ei ole suoraa yhteyttä Rautatieasemalle tai TAYS:n suuntaan, mikä on suuri heikennys aikaisempaan tilanteeseen nähden.
- Korkinmäki-Veisun asukkaat ovat erittäin harmissaan, että tärkeä linja 31 lopetti kokonaan alueella. Kävelymatkat ovat pidentyneet huomattavasti ja oman auton käyttö on lisääntynyt, koska keskustaan on jollain päästävää, kerrotaan palautteessa.
- Sorilan koulun (Olkahisen koulun Sorilan koulutalo) vanhempainyhdistyksen palautteen mukaan bussilla kulkevat alueella pääsääntöisesti ylempät luokat ja yläluokkalaiset. Kouluun tulee lapsia usealta alueelta. Bussiyhteys Aitoniemestä (Hirviniemestä) ei palvele aikataulujen osalta kunnolla ketään, vaihtoajat ovat pitkiä tai todella niukkoja. Bussi kulkee harvoin ja aikataulut aiheuttavat joko pitkän (40 min) odotuksen bussipysäkillä ison tien varressa toista

bussia odottaessa tai pitkän kierroksen toisella bussilla Viitapohjan kautta Kämmenniemeen eli reilun lisäyksen matkaan, joka hyvillä yhteyksillä sujuisi noin 30 minuutissa. Bussien vähyys/aikataulut aiheuttavat myös läheisen yksityisen koulun (kristillinen koulu) osalta oppilaiden kuljettamista. Koululaiset liikkuvat myös jalkaisin Aitoniementiellä, jossa ei ole kevyenliikenteen väylää. Myöskään Pulesjärventiellä ei ole kevyenliikenteen väylää, vaikka läheisyydessä olevien soranottoaikkojen ympäristö/toimintaluovissa on ollut aikanaan ehto, että tielle rakennetaan kevyenliikenteen väylä.

- Uusi bussilinjasto ei palvele optimaalisesti myöskään ikäihmisten liikkumista. Monet ikäihmiset käyttävät liikkumisensa avuksi apuvälineitä, joten pitkät kävelymatkat ovat monelle ylivoimaisia. Kaupungin strategiassa kannustetaan kotona asumiseen mahdollisimman pitkään, joka ei onnistu, jos liikkuminen muodostuu esteeksi. Ongelmia syntyy myös, jos ahkerassa käytössä oleva bussilinja lopetetaan kokonaan. Näin on käynyt esimerkiksi Ali-Huikkaantien bussiyhteydelle, joka uudessa linjastossa lopetettiin kokonaan. Kadun varrella asuu satoja ikäihmisiä, joiden liikkuminen on erittäin vaikeaa. Olisi tärkeää saada kokonaan lopetettujen linjojen tilalle ainakin muutaman kerran päivässä kulkeva yhteys keskustaan välttämättömiä asiointeja varten. Palvelubussilla tämä asia ei korjaannu.
- Ratikkalinjastossa on myös ns. "pussinperiä". Tunnistettujen "pussinperien" osalta tulee mielestämme kiireellisesti etsiä toimivia ratkaisuja. Yksi sellainen löytyy esim. Hervannasta, jossa Näyttelijäntien ja sen poikkikatujen asukkaiden bussiyhteydet ovat vaikeutuneet, eikä syöttöliikenteeksi ratikkapysäkeille ole vielä toimivaa ratkaisua. Näyttelijäntien ratikkapäätöstä tehtäessä luvattu syöttöliikenne. Tämä lupaus hervantalaisille tulee myös lunastaa. Asiakaspalvelun vastaus oli, että kannattaa käyttää PALI-bussia. Valitettavasti PALI-bussi kulkee vain osan aikaa päivästä eikä sen palvelutarjonta ole sama kuin normaalin bussiliikenteen tarjonta, varauksineen ja rajoitteisine aikatauluineen.

Edellä kuvatut palautteet osoittavat, että nykyisessä bussilinjastossa, yhteyksissä, syöttöliikenteessä, pysäkkien sijainneissa ja aikatauluissa on paljon parantamisen varaa. Mielestämme on erittäin tärkeää, että kuntalaisilla on myös helposti saatavaa tietoa, mistä ja milloin uudet bussilinjat kulkevat. Netistä ja mobiilisovelluksista löytyy kartoja ja hakumahdollisuuksia. Kuitenkaan kaikilla ei ole mahdollisuutta netin ja mobiilisovellusten kautta näitä hakea, ja ne saatetaan joiltain osin kokea vaikeiksi. Siksi on tärkeää, että myös perinteisiä linjastokarttoja ja aikatauluja on saatavilla ja helposti nähtävillä mahdollisimman monessa paikassa, jotta asiakkaat voivat hahmottaa myös sitä kautta mahdollisuudet liikkua paikasta toiseen.

Esitämme, että Tampereen bussilinjat, ratikan syöttöliikenne, pysäkkien sijainnit ja aikataulut muutetaan ja korjataan kuntalaisia paremmin palveleviksi mahdollisimman pian.

Tampereella 20.9.2021

Tampereen Sosialidemokraattinen Valtuustoryhmä

Reetta Salonen